

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

411 17.06.2010

Palatul Parlamentului

*Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București 40,
România*

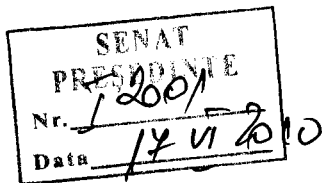
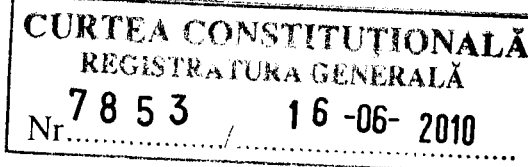
Telefon: (+40-21) 313 25 31

Fax: (+40-21) 312 54 80

Internet : <http://www.ccr.ro>

E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1522A/2010

Domnului
MIRCEA DAN GEOANĂ
Președintele Senatului

SG
Renet de vedere
Al. Ceauș

Luțiu În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 37 de senatori cu privire la neconstituționalitatea Legii privind stabilirea unor măsuri din domeniul pensiilor.

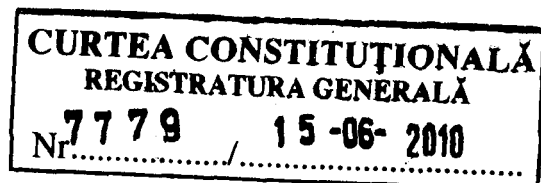
Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 23 iunie 2010, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 24 iunie 2010.

Vă asigurăm, Domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE

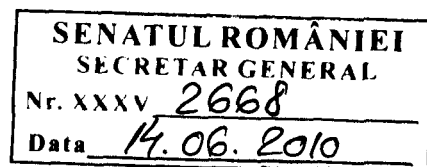
Ion Predescu

SOJAR 1522 A/2010

Parlamentul României
Senat

Secretar General

Domnului

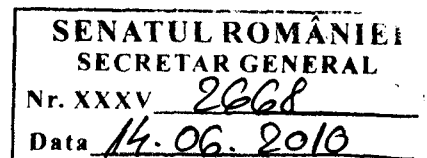
ION PREDESCU
PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art.15 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă trimitem, alăturat, sesizarea cu privire la neconstituționalitatea Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, formulată în condițiile art.146 lit.a) din Constituția României, republicată, și depusă la Senat în ziua de 14 iunie 2010.

SECRETAR GENERAL

Ion Moraru

GRUPUL PARLAMENTAR PSD+PC

Nr.XVI 148 din 14.06.2010

Domnului ION MORARU
Secretar General al Senatului

În temeiul dispozițiilor art.146, lit.a) din Constituție, republicată, și ale art.15 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă înaintăm alăturat sesizarea cu privire la neconstituționalitatea Legii privind stabilirea unor măsuri din domeniul pensiilor, formulată de un număr de 37 de senatori.

Anexăm alăturat textul sesizării și tabelul senatorilor inițiatori.

Cu stimă,

Lider Grup PSD+PC,
Senator ION TOMA

CĂTRE:

CURTEA CONSTITUTIONALA A ROMANIEI

Calea 13 Septembrie nr. 2, sector 5, București

Palatul Parlamentului, Intrarea B1

SESIZARE

**cu privire la neconstituționalitatea prevederilor Legii privind stabilirea unor masuri
in domeniul pensiilor**

Subsemnatii, identificati in Anexa prezentei sesizari,

In exercitarea dreptului de a formula obiectii privind constitutionalitatea legilor
inainte de promulgare,

In temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituția României, respectiv ale art.
11 alin. (1) parag. A lit. a) si ale art. 15 si urmatoarele din Legea nr. 47/1992 privind
organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

Prin prezenta, va solicitam sa constatati neconstituționalitatea prevederilor Legii
privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor, pentru urmatoarele

CONSIDERENTE:

SECȚIUNEA A

***Motive de neconstituționalitate a Legii privind stabilirea unor masuri in
domeniul pensiilor care vizeaza anumite articole din acest act normativ***

I. Prezentarea normelor criticate pentru neconstitucionalitate

- Prin art. 1, Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor prevede ca:

“Pe data intrarii in vigoare a prezentei legi, urmatoarele categorii de pensii stabilite pe baza legislatiei anterioare, devin pensii in intelesul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale, cu modificarile si completarile ulterioare:

- a) pensiile militare de stat;*
- b) pensiile de stat ale politistilor si ale functionarilor publici cu statut special din sistemul administratiei penitenciarelor;*
- c) pensiile de serviciu ale judecatorilor, procurorilor si judecatorilor, respectiv magistratilor-asistenti ai Curtii Constitutionale;*
- d) pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instantelor judecatoresti si al parchetelor de pe langa acestea;*
- e) pensiile de serviciu ale personalului diplomatic si consular;*
- f) pensiile de serviciu ale functionarilor publici parlamentari;*
- g) pensiile de serviciu ale deputatilor si senatorilor;*
- h) pensiile de serviciu ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviatia civila;*
- i) pensiile de serviciu ale personalului Curtii de Conturi.”*

- Potrivit art. 2 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor:

„(1) Pensiile de serviciu anticipate și anticipate parțiale dintre cele prevăzute la art. 1, devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pensiile anticipate de serviciu dintre cele prevăzute la art. 1 lit. c), d) și g) devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Pensiile de invaliditate și pensiile de urmaș dintre cele prevăzute la art. 1, devin pensii de invaliditate, respectiv pensii de urmaș, în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Pensiile de serviciu, altele decât cele menționate la alin (1) - (3), dintre cele prevăzute la art. 1, devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.”

- Dispozitiile art. 3 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor stipuleaza:

„(1) Pensiile prevăzute la art.1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, convenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În situația pensiilor dintre cele prevăzute la alin. (1) care au fost stabilite în baza legilor speciale, pensia din sistemul public se determină, considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare prevăzute de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de 15 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se elaborează metodologia de recalculare a pensiilor prevăzute la art. 1 care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.”

➤ Art. 4 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor:

„(1) Recalcularea pensiilor prevăzute la art.1 se realizează de către instituțiile în evidența cărora se află persoanele beneficiare după cum urmează:

a) într-o perioadă de 5 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzută la art.3 alin. (3) pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit a) și b);

b) într-o perioadă de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzută la art. 3 alin. (3) pentru pensiile prevăzute la art. 1 lit c) – i).

(2) Cuantumul pensiilor recalculate, potrivit prevederilor alin. (1) se stabilește în baza punctajului mediu anual, determinat potrivit prevederilor Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare și se plătește de la data de întâi a lunii următoare expirării perioadei de recalculare prevăzută la lit a) sau b), după caz.”

➤ Art. 5 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor:

„(1) Prevederile art.3 și 4 se aplică în mod corespunzător și pensiilor stabilite potrivit prevederilor Legii nr.164/2001 privind pensiile militare de stat, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 179/2004 privind pensiile de stat și alte drepturi de asigurări sociale ale polițiștilor, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pentru pensiile prevăzute la art.1. lit a) sau b) punctajul mediu anual realizat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale persoanelor la 20 de ani reprezentând stagiul complet de cotizare.

(3) La cuantumul pensiilor prevăzute la art.1. lit a) sau b), stabilite ca urmare a procesului de recalculare, se aplică prevederile art.11 teza 3 din Legea nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

(4) În cazul pensiilor prevăzute la alin. (1), pentru perioadele care constituie stagiul de cotizare și pentru care nu pot fi dovedite venituri de natură salarială, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul mediu brut pe economie din perioadele respective.”

➤ Art. 12 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor:

„Persoanele ale căror drepturi la pensie sunt stabilite, în condițiile legii, ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi supuse automat procesului de recalculare, astfel cum este reglementat de prezenta lege.”

II. Neconcordantele existente intre textul art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 12 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor si Constitutia Romaniei

1. Prevederile art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 12 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor incalca dispozitiile art. 15 alin. (2) din Legea fundamentala, care consacra principiul neretroactivitatii legii

Potrivit legiuitorului constituant, norma nesocotita [art. 15 alin. (2) din Legea fundamentala] statueaza: "*Legea dispune numai pentru viitor, cu exceptia legii penale sau contravenționale mai favorabile.*"

Unul din principiile care guverneaza aplicarea legii in timp este cel al neretroactivitatii legii noi, potrivit caruia o lege se aplica numai situatiilor nascute numai dupa adoptarea acesteia, exercitandu-si actiunea numai asupra faptelor care se vor produce ulterior intrarii sale in vigoare, nu si asupra situatiilor anterioare, trecute.

Or pensiile speciale deja aflate in plata sunt drepturi care s-au nascut anterior Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor.

Aplicarea în timp a normelor de drept este guvernată de principiul neretroactivității legii noi (legea nouă nu se aplică situațiilor juridice definitiv constituite, modificate sau stinse, precum și efectelor juridice produse de asemenea situații juridice dacă au fost definitiv realizate înainte de intrarea în vigoare a legii noi) și de principiul aplicării imediate a legii noi (legea nouă se aplică, în principiu, tuturor situațiilor juridice născute, modificate sau stinse după intrarea sa în vigoare, situațiilor juridice în curs de constituire, modificare sau stingere, precum și efectelor juridice ale situațiilor juridice anterior născute, modificate sau stinse)¹.

Astfel, legea nu are putere retroactiva, aplicandu-se exclusiv faptelor petrecute in intervalul de timp cuprins intre momentul intrarii sale in vigoare si cel al iesirii sale din vigoare.

O situatie juridica poate genera numai efectele juridice prevazute de legea in vigoare la data producerii ei, regula consacrata potrivit adagiului latin *tempus regit actum*.

Prin prisma acestui principiu, obligativitatea recalcularii tuturor pensiilor speciale, acordate sub incidenta dispozitiilor legale anterioare intrarii sale in vigoare, instituita prin dispozitiile Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor, apare ca fiind neconstititionala.

---

¹ T. Ionascu, E. Barasch, A. Ionascu, S. Bradeanu, M. Eliescu, V. Economu, Y. Eminescu, M. Eremia, E. Roman, I. Rucareanu, V. Zlatescu – „*Tratat de drept civil. Partea generala*”, vol. I, Ed. Academiei, Bucuresti, 1967, p. 77.

Aceasta concluzie se impune in considerarea faptului ca domeniul temporal de incidenta a actului normativ in discutie isi extinde actiunea asupra faptelor petrecute anterior, retroactivand. Or legiuitorul nu poate adopta norme juridice cu aplicare retroactiva in materia prestatilor de asigurari sociale. O noua reglementare in materia pensiilor ar trebui sa se aplice numai pentru viitor, adica persoanelor care vor dobandi calitatea de pensionari ulterior intrarii sale in vigoare.

Pensiile speciale aflate in plata constituie drepturi castigate, care nu pot fi recalculat in baza unei legi noi, intrucat aceasta operatiune echivaleaza cu nesocotirea principiului neretroactivitatii legii.

Noua lege nu poate afecta quantumul pensiilor speciale aflate in plata, chiar si in ipoteza in care modul de calcul al pensiilor se modifica prin noua reglementare, intrucat este inadmisibil ca legea sa opereze retroactiv.

Or aplicarea principiului recalcularii pensiilor speciale pe baza contributiilor persoanelor beneficiare la sistemul public de asigurari sociale este de natura sa aduca atingere principiului neretroactivitatii legii, afectand pensiile speciale (pensiile militare de stat, pensiile de stat ale politistilor si ale functionarilor publici cu statut special din sistemul administratiei penitenciarelor, pensiile de serviciu ale judecatorilor, procurorilor si judecatorilor, respectiv magistratilor-asistenti ai Curtii Constitutionale, pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instantelor judecatoresti si al parchetelor de pe langa acestea, pensiile de serviciu ale personalului diplomatic si consular, pensiile de serviciu ale functionarilor publici parlamentari; pensiile de serviciu ale deputatilor si senatorilor, pensiile de serviciu ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviatia civila, pensiile de serviciu ale personalului Curtii de Conturi) aflate in plata, stabilite sub imperiul legislatiei anterioare.

Ca atare, este evident faptul ca dispozitiile art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 12 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor determina modificarea regimului juridic al pensiilor speciale acordate deja in baza legii anterioare, cu incalcarea flagranta a principiului neretroactivitatii legii.

In acest context, se impune subliniat faptul ca jurisprudenta Curtii Constitutionale ilustreaza in mod constant imposibilitatea aplicarii unei recalculari a pensiilor aflate deja in plata pe baza unei legi noi, fapt ce determina afectarea in sens negativ a acestora si implicit pierderea unor drepturi castigate.

In acest sens, prin Decizia nr. 375 din 6 iulie 2005², Curtea Constitutionala a statuat ca: *„Noile reglementari nu pot fi aplicate cu efecte retroactive, respectiv in privinta quantumului pensiilor anterior stabilite, ci numai pentru viitor, incepand cu data intrarii in vigoare a acestora.”*

---

² Publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 591 din 8 iulie 2005.

Prin Decizia nr. 57 din 26 ianuarie 2006³, instanța de contencios constituțional a reiterat aplicabilitatea principiului neretroactivității legii în materia pensiilor: „Potrivit prevederilor art. 47 alin. (2) din Constituție, condițiile de exercitare a dreptului la pensie și alte forme de asistență socială se stabilesc prin lege și, prin urmare, este dreptul exclusiv al legiuitorului de a modifica sau completa legislația în materie și de a stabili data de la care operează recalcularea, însă orice prevedere nouă poate fi aplicată numai de la data intrării sale în vigoare, pentru a se respecta principiul neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție.”

Mai mult, prin Decizia nr. 120 din 15 februarie 2007⁴, Curtea Constituțională a reținut ca: „Operațiunea de recalculare privește în mod inevitabil trecutul, pentru că stagiul de cotizare a fost realizat în trecut, dar se efectuează doar după data intrării în vigoare a ordonanței și are efecte numai pentru viitor, pensia recalculată intrând în plată numai de la data emiterii deciziei. În cazurile în care din recalculare rezultă un quantum mai mare al pensiei, se va plăti acesta, iar dacă noul quantum rezultat este mai mic, se va acorda în continuare pensia anterior stabilită și aflată în plată, fără a se aduce vreo atingere drepturilor legal castigate anterior.”

Ratiunea instituirii principiului neretroactivității legii are în vedere asigurarea stabilității circuitului civil.

În acest sens, se impune reiterat un pasaj din doctrina postbelică, deosebit de viu și de util și în prezent:

„Dacă ceea ce s-a făcut în conformitate cu legea în vigoare ar putea fi neconținut stricat de legea nouă, orice prevedere în timp ar fi cu neputință și ordinea juridică ar fi amenințată pe măsura ce s-ar slăbi încrederea în securitatea drepturilor, în stabilitatea circuitului civil. Dacă legea nouă nu ar respecta ceea ce s-a făcut în cadrul prevederilor legii vechi, **încrederea ar dispărea și o dată cu ea, ar fi atinsă autoritatea legii**, căci voința de a da ascultare permisiunilor, poruncilor și opririlor legale ar fi, desigur, în bună măsură demobilizată dacă cel care s-a supus lor nu ar fi sigur că, procedând astfel, va sta sub scutul legii. Legea este instrumentul prin care se realizează ordinea juridică. Dar **ordinea juridică presupune stabilitate**. De aceea, în principiu, legea nu trebuie să fie retroactivă. Regula neretroactivității legilor apără drepturile și libertățile fiecăruia și totodată, ocroteste, întărind ordinea de drept, interesele statului⁵.”

Este de remarcat faptul că principiul neretroactivității legii și importanța deosebită a acestui principiu au fost susținute de teoreticienii dreptului chiar și în perioada postbelică, atunci când Constituția în vigoare nu conținea o normă care să interzică expres aplicarea retroactivă a unor norme.

³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 164 din 14 februarie 2006.

⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 7 martie 2007.

⁵ T. Ionascu, E. Barasch, A. Ionascu, S. Bradeanu, M. Eliescu, V. Economu, Y. Eminescu, M. Eremia, E. Roman, I. Rucareanu, V. Zlatescu – op. cit., p. 80.

Rezulta ca principiul in discutie apare ca deosebit de important si de natura sa protejeze intregul sistem de drept, stabilitatea acestuia si, nu in ultimul rand, existenta statului de drept. In lipsa unei interdictii a retroactivitatii legii, puterea discreționara a fiecarei guvernari ar fi in masura sa rastoarne, cu fiecare ocazie, intreaga ordine de drept instituita in societate.

Fata de toate aceste aspecte, avand in vedere faptul ca actualele pensii speciale au fost calculate in baza unor legi ale statului roman in vigoare la momentul respectiv, apare ca evident faptul ca o recalculare a acestora ar avea semnificatia nerecunoasterii de catre stat a principiilor prevazute de lege, care au stat la baza calcularii acestor pensii.

O recalculare a acestor pensii, legal acordate, ar însemna o încălcare de către stat a propriei legislații, iar o modificare retroactiva ar avea repercusiuni asupra caracterului de stat de drept.

Pe de alta parte, nu trebuie omis faptul ca regula neretroactivitatii legii este imperativa, principiul neretroactivitatii legii constituind o garantie fundamentala a drepturilor constitutionale.

Singurele limitari aduse acestui principiului constitutional privesc legea penala sau contravenționala mai favorabile, consacrate expres ca exceptii de la neretroactivitatea legii.

In cazul de față, deoarece măsurile propuse nu sunt de natură penală sau contravențională, ci au caracter civil, ele pot viza doar cazurile care se vor ivi după intrarea în vigoare a legii, nu și situațiile deja existente.

3. Prevederile art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 12 din actul normativ criticat vin în conflict și cu art. 44 din Constituție, referitor la dreptul de proprietate privată

Concret, art. 44 din Constituție stipuleaza: „(1) *Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.*

(2) *Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular.*”

Art. 44 din Constituție garanteaza dreptul de proprietate privata.

Cu toate acestea, prevederile art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 12 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor sunt de natura sa aduca atingere dreptului de proprietate al pensionarilor.

În acest sens, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a statuat că noțiunea de "bun" înglobează orice interes al unei persoane de drept privat ce are o valoare economică, astfel încât dreptul la pensie poate fi asimilat unui drept de proprietate, iar pensia unui bun proprietate privată (*Cauza Büchen contra Cehiei din 2002*).

Pe cale de consecință, recalcularea pensiilor speciale – element de patrimoniu aflat în proprietatea pensionarului – constituie o ingerință, care afectează dreptul de proprietate în substanța sa.

Recalcularea pensiilor speciale, cu consecința reducerii acestora, echivalează practic cu o exproprieră, fapt ce contravine dispozițiilor art. 44 alin. (3) din Constituție, care stabilesc necesitatea acordării unei juste și prealabile despăgubiri: „Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.”

Privarea pensionarilor de dreptul de proprietate asupra pensiei apare ca fiind lipsită de temei și prin prisma încălcării prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care condiționează dispunerea acestei măsuri de existența unei cauze de utilitate publică:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul de a-i fi protejate bunurile sale. Nimeni nu poate fi privat de dreptul său de proprietate decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.”

În acest context, se impune subliniat faptul că legiuitorul (în cazul de față, Guvernul României) nu furnizează nici un fel de informații concrete, și cu atât mai puțin probe, dovezi care să ateste existența unei cauze de utilitate publică.

În ceea ce privește încălcarea dispozițiilor constituționale referitoare la dreptul de proprietate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat în mai multe cazuri în ce privește posibilitatea intervenției asupra pensiilor speciale și a decis că aceasta ar constitui o privare de proprietate:

- În cauza *Gaygusuz versus Austria* (1996), Curtea a decis că „pensia constituie un drept patrimonial în sensul articolului 1 din Protocolul 1 al Convenției pentru drepturile omului și se constată o discriminare în sensul articolului 14, dacă lipsește o justificare obiectivă rezonabilă pentru diminuarea patrimoniului reclamantului”.
- În cauza *Stubbings ș.a. versus Marea Britanie* s-a decis că „există discriminare în sensul articolului 14 al Convenției atunci când persoane aflate în situații identice sau comparabile se bucură de un tratament preferențial unele față de altele”.
- În cauza *Akdejeva versus Letonia* (2007), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a obligat statul leton la despăgubiri, stabilind că a fost încălcat articolul 6 din Convenția drepturilor omului și articolul 1 din

Protocolul 1, în cazul în care se procedează la recalcularea în minus a pensiei, dat fiind că este vorba despre un drept câștigat.

- În speța Muller versus Austria, precum și în numeroase alte spețe similare, s-a decis constant în sensul că „o reducere substanțială a nivelului pensiei ar putea fi considerată ca afectând substanța dreptului de proprietate și chiar a însuși dreptului de a rămâne beneficiar al sistemului de asigurări la bătrânețe”.

Sub acest aspect, precizăm că art. 44 din Constituția României prevede că dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate, iar proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Astfel încât pensia, atât ca drept în sine, cât și ca element al proprietății private, reprezintă o creanță asupra statului pe care acesta este obligat să o ocrotească.

Prin urmare, prin transformarea pensiilor de serviciu în pensii în înțelesul Legii nr.19/2000 sunt încălcate și prevederile art. 44 din Constituție, republicată, referitoare la dreptul de proprietate.

4. Dispozițiile art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 12 din Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor contravin dispozițiilor art. 47 alin. (1) din Constituție și dispozițiilor art. 135 alin. (2) lit. f) din aceeași lege fundamentală, care stabilesc în sarcina statului obligația de a asigura un nivel de trai decent și de a crea condițiile necesare pentru creșterea calității vieții

În acest context, trebuie expuse – în susținerea acestei afirmații – textele constituționale amintite: Art. 47 alin. (1) din Constituție prevede ca: „Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent”, iar art. 135 alin. (2) lit. f) dispune: „Statul trebuie să asigure crearea condițiilor necesare pentru creșterea calității vieții”.

Statului îi revine obligația de a asigura cetățenilor săi condițiile necesare pentru un nivel de trai decent, pentru creșterea calității vieții, aspecte care se realizează prin implementarea unor măsuri de protecție socială și prin garantarea dreptului la pensie. În realizarea acestui principiu constituțional, statul poate adopta politici în domeniul drepturilor de asigurări sociale, destinate să reglementeze condițiile concrete care se impun a fi îndeplinite pentru a beneficia de dreptul la pensie, precum și conținutul acestui drept (inclusiv modalitatea de calculare a cuantumului acestor prestații de asigurări sociale).

Analizând Expunerea de motive a Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prin prisma impactului social prognozat (care nu face altceva decât să enumere destinatarii măsurii de recalculare):

„Măsurile care se intenționează a fi adoptate prin prezentul proiect se adresează tuturor persoanelor beneficiare a unei pensii acordate în baza unei legi speciale, astfel:

- a) pensiile militare de stat;*
- b) pensiile de stat ale politistilor si ale functionarilor publici cu statut special din sistemul administratiei penitenciarelor;*
- c) pensiile de serviciu ale judecătorilor, procurorilor si judecătorilor, respectiv magistratilor asistenti ai Curtii Constitutionale;*
- d) pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instantelor judecătorești si al parchetelor de pe lângă acestea;*
- e) pensiile de serviciu ale personalului diplomatic si consular;*
- f) pensiile de serviciu ale functionarilor publici parlamentari;*
- g) pensiile deputatilor si senatorilor;*
- h) pensiile de serviciu ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviatia civilă;*
- i) pensiile de serviciu ale personalului Curtii de Conturi”;*

rezulta ca emiterea acestui act normativ nu are in vedere sub nici o forma mentinerea standardelor de viata ale pensionarilor in plata – trecerea graduala la indexarea cu rata inflatiei.

In consecinta, in contextul realitatilor economice si sociale, recalcularea pensiilor speciale plaseaza persoanele care au calitatea de pensionari intr-o situatie defavorabila.

Astfel, alocarea unor fonduri insuficiente pentru plata pensiilor, necorelarea acestora cu cresterea inflatiei nu sunt de natura sa protejeze puterea de cumparare a celor care traiesc din pensii si sa asigure veniturile pensionarilor, imbunatatirea nivelului de trai al acestora, precum si reducerea marginalizarii sociale a acestei categorii de populatie.

In aceste conditii, obligatia statului de a adopta o serie de masuri de protectie sociala, de natura sa asigure cetatenilor sai conditiile necesare pentru un nivel de trai decent nu poate fi considerata ca fiind indeplinita.

Mai mult, se impune subliniat faptul ca reducerea pensiilor speciale este de natura sa aduca atingere principiului protectiei asteptarilor legitime a cetatenilor cu privire la un anumit nivel al protectiei si securitatii sociale. In baza principiului protectiei asteptatilor legitime – indisolubil legat de statul de drept – organelor statului le revine obligatia de a actiona in conformitate cu prevederile legale in vigoare, astfel incat cetatenii sa aiba posibilitatea de a conta pe previzibilitatea normelor legale adoptate, fiind in masura sa-si planifice viitorul in contextul drepturilor conferite prin aceste dispozitii.

Admitem faptul ca acest principiu nu exclude *de plano* posibilitatea statului de a opera schimbari legislative, insa valabilitatea acestui demers este conditionata de mentinerea unei balante rezonabile intre increderea cetatenilor in cadrul normativ existent si interesele pentru a caror satisfacere opereaza modificarea acestuia.

5. Art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 12 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor incalca prevederile art. 53 din Constitutie referitoare la restrangerea exercitiului unor drepturi sau libertati fundamentale

Potrivit legiuitorului constituant, norma nesocotita statueaza:

„(1) *Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.*

(2) *Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.*”

Art. 53 din Constitutie stabileste expres conditiile in care poate fi dispusa restrangerea unor drepturi sau libertati fundamentale:

- existenta unei situatii extraordinare care justifica aplicarea unei restrangeri a exercitiului unui drept sau al unei libertati fundamentale;
- necesitatea asigurarii unui raport de proportionalitate, a unui just echilibru intre interesele generale ale societatii si drepturile si libertatile fundamentale ale cetatenilor;
- aplicarea masurii de restrangere a exercitiului unui drept sau al unei libertati fundamentale in mod egal, cu excluderea oricarei forme de discriminare;
- restrangerea exercitiului dreptului sau al unei libertati fundamentale sa nu aduca atingere (sa nu afecteze) substantei dreptului sau a libertatii fundamentale.

Prin prisma acestor conditii, apare ca evident faptul ca prevederile art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 12 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor incalca in mod flagrant dispozitiile art. 53 din Constitutie.

Sub acest aspect, în lipsa precizării cauzei care justifica restrângerea dreptului la pensie si a dreptului la un nivel de trai decent, nu rezultă nici că această restrângere „se impune” – cum prevede alin. (1) al art. 53 din Constituție – și nici faptul că aceasta ar fi proporțională cu situația care a determinat-o – cum prevede alin. (2) al aceluiași articol.

In acest context, invocarea in cuprinsul Expunerii de motive a Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor a emiterii actului normativ pe fondul extinderii crizei economice in cursul anului 2010, in vederea mentinerii deficitului bugetar in limite sustenabile si a mentinerii acordurilor cu organismele financiare internationale apare ca fiind superflua si exprimata *pro causa*, aceste aspecte nefiind de natura sa justifice in mod obiectiv afectarea drepturilor fundamentale la protectie sociala si la un nivel de trai decent al categoriilor sociale afectate.

Se impune subliniat faptul ca „*deficitul bugetar*” si „*acordurile cu organismele financiare internationale*” nu se numara printre cauzele care, potrivit art. 53 din Constitutie, ar putea justifica restrangerea exercitiului unor drepturi sau libertati fundamentale. Pe de alta parte, „*criza economica*”, generic invocata, nu poate constitui insa un pretext pentru ingradirea unor drepturi consacrate constitutional.

In acest context, se impune subliniat si faptul ca, din analiza atenta a Expunerii de motive a Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor, rezulta cu claritate ca ratiunea ce a determinat legiuitorul la realizarea acestui act normativ a avut in vedere „*relansarea economica*”, acesta fiind motivul real, iar nu salvagardarea vreunei valori a statului, aflata in pericol.

In acest sens, Curtea Constitutionala a statuat in considerentele Deciziei nr. 1414//04.11.2009⁶ ca: „*De esenta legitimitatii constitutionale a restrangerii exercitiului unui drept sau a unei libertati este caracterul exceptional si temporar al acesteia. Intr-o societate democratica, regula este cea a exercitarii neingradite a drepturilor si libertatilor fundamentale, restrangerea fiind prevazuta ca exceptie, daca nu exista alta solutie pentru a salva valori ale statului care sunt puse in pericol. Este sarcina statului sa gaseasca solutii pentru contracararea efectelor crizei economice, printr-o politica economica si sociala adecvata.*”

Statul trebuie sa-si asume responsabilitatea functionarii sistemului de protectie sociala, chiar si in contextul dependentei profunde a acestui sistem de contextul economic actual.

Necesitatea stringenta de reducere a cheltuielilor bugetare, impusa in virtutea politicii de stabilizare economica si a respectarii acordului incheiat cu Fondul Monetar International, nu este insa de natura sa fundamenteze afectarea unor drepturi fundamentale.

Ca atare, desi cuantumul drepturilor in materia asigurarilor sociale poate comporta anumite variabile in raport cu situatia economica a statului, acesta este tinut sa respecte drepturile consacrate prin Legea fundamentala, indiferent de situatia economica pe care o traverseaza.

---

⁶ Publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009.

In pofida faptului ca autoritatile executive admit existenta crizei economice la nivel mondial, atat in privinta cauzelor, cat si a efectelor generate pana in prezent, practic, acestea isi exprima tendinta de a particulariza acest fenomen la nivelul national, acreditand indirect ideea ca principalii vinovati pentru aparitia acestei crize ar fi pensionarii, prin pensiile de serviciu pe care acestia le-au dobandit, de altfel, in conditii de deplina legalitate.

Mai mult, interventia directa a statului in sensul restrangerii exercitiului unor drepturi fundamentale, justificata din ratiuni imperative de natura economica, apare ca fiind inadmisibila, in conditiile in care aceasta limitare nu a fost aplicata cu titlu exceptional si nu a fost acompaniata de garantii destinate sa asigure protectia nivelului de trai al categoriilor sociale afectate.

Dimpotriva, prin aplicarea masurilor restrictive prevazute de lege, se preconizeaza obtinerea unui efect negativ, care vizeaza adancirea starii de pauperizare a unor categorii sociale, si nicidecum sustinerea acestora pe durata crizei. Nu trebuie omis nici faptul ca reducerea semnificativa a pensiilor speciale este insotita si de alte reduceri si de alte masuri de eliminare a unor drepturi de natura economica.

Fata de toate aceste aspecte, este evident faptul ca statului (prin autoritatile executive) – in calitate de detinator al parghiilor de realizare a mecanismelor economico-sociale - ii poate fi imputata incapacitatea de a evalua in mod temeinic posibilitatea implementarii unor masuri alternative propuse de catre reprezentantii celorlalti factori politici si de catre partenerii sociali prezenti la masa tratativelor (cum ar fi, de exemplu, diminuarea cheltuielilor de la buget din alte zone).

In concluzie, autoritatile executive nu au analizat si nu au luat in considerare alte optiuni, care vizau posibilitatea atingerii finalitatii reducerii cheltuielilor bugetare prin alte mijloace mai putin restrictive pentru drepturile fundamentale ale cetatenilor, neexistand in expunerea de motive a actului normativ supus controlului constitutional *a priori* prin prezenta sesizare nici o mentiune referitoare la analiza sau luarea in considerare a unor alternative la masurile de reducere (prin recalculare) a pensiilor avute in vedere de Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor.

Nu in ultimul rand, se pune chiar problema si intrebarea daca nu cumva politica economica a fost organizata in mod defectuos, tocmai pentru a crea „motivatii” fictive in sprijinul ideii ca veniturile de asigurari sociale ar trebui sa fie diminuate.

Invederam acest aspect, deoarece este un fapt binecunoscut ca bugetul de stat aloca sume considerabile pentru achizitii, in dauna continua a cheltuielilor cu veniturile populatiei (salarii, prestatii de asigurari sociale), cheltuieli care au scazut continuu in ultimii ani.

In concluzie, dincolo de faptul ca afectarea dreptului la pensie nu se realizeaza in mod nediscriminatoriu, apare ca evident faptul ca ea nu se justifica intr-o societate democratica, de vreme ce nu este dispusa cu titlu temporar (pana la depasirea asa-ziselor dificultati economice ale statului), ci cu titlu definitiv.

Mai mult decat atat, invocarea acestor aspecte vine in contradictie si cu principiul contributivitatii, consacrat de prevederile Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale si apreciat de Guvern drept „axa centrala a reformarii sistemului de pensii”, potrivit caruia fondurile de asigurari sociale se constituie pe baza contributiilor datorate de participantii la sistemul public de pensii, drepturile de asigurari sociale cuvenindu-se in temeiul contributiilor sociale platite.

In concluzie, restrangerea dreptului la pensia speciala, instituita prin prevederile art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 12 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor constituie un impediment de ordin financiar, care nu se justifica in mod obiectiv ca o masura care se impune pentru considerente legate de mentinerea deficitului bugetar in limite sustenabile si de mentinerea acordurilor cu organismele financiare internationale.

Legalitatea masurii de restrangere a exercitiului unui drept sau a unei libertati fundamentale este conditionata de caracterul proportional al masurii de restrangere cu situatia care a determinat restrangerea respectiva.

Masura recalcularii pensiilor speciale, prevazuta de dispozitiile Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor este de natura sa restranga in mod disproportionat dreptul de proprietate asupra pensiei, aducand atingeri grave substantei acestui drept, cu consecinta imediata a diminuarii patrimoniului pensionarilor, ceea ce denota caracterul arbitrar si excesiv al masurii in cauza.

Reducerea pensiilor speciale nu este de natura sa conduca la atingerea scopului propus, respectiv reducerea cheltuielilor bugetare si asigurarea sustenabilitatii bugetului de stat, prin reechilibrarea veniturilor cu cheltuielile, in beneficiul societatii.

De asemenea, este cert faptul ca aceste masuri nu sunt indispensabile (dezideratul invocat de catre autoritatile executive putand fi atins prin alte mijloace, mai putin restrictive), iar atingerea adusa drepturilor fundamentale ale cetatenilor excede considerabil beneficiului societatii rezultat din aplicarea acestor masuri guvernamentale.

SECȚIUNEA B

Motive de neconstitutionalitate a Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor care vizeaza acest act normativ in ansamblul sau

I. Dispozițiile Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor, in ansamblul lor, vin in conflict cu prevederile art. 1 alin. (5) din Constitutie, coroborate cu cele ale art. 47 alin. (2) teza I din Constitutie, aducand grave atingeri dreptului fundamental la pensie

a. Astfel, prevederile art. 1 alin. (5) din Legea fundamentala consacra principiul suprematiei Constitutiei si al obligativitatii legilor: *„În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”*

Principiul suprematiei Constitutiei se intemeiaza pe pozitia supraordonata a Legii fundamentale in cadrul ierarhiei sistemul juridic, ceea ce genereaza supralegalitatea constitutionala, aplicabila intregului sistem, astfel incat legea exprima vointa generala numai cu respectarea normei constitutionale.

Potrivit art. 142 alin. (1) din Constitutie, *„Curtea Constitutionala este garantul suprematiei Constitutiei.”* De asemenea, dispozițiile art. 1 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea si functionarea Curtii Constitutionale dispun: *„Curtea Constituțională este garantul supremației Constituției”.*

In legatura cu acest aspect, prin Decizia nr. 1557/2009⁷, instanta de contencios constitutional a retinut ca: *„In virtutea rolului sau de garant al suprematiei Constitutiei, Curtea nu numai ca poate, dar este singura autoritate care are dreptul si obligatia de a interpreta un text constitutional ori de cate ori se impune si de a evidentia aspecte in contradictie cu Legea fundamentala. Supremația Legii fundamentale este o realitate juridică ce implică consecințe și garanții. Între consecințe se enumera deosebirile dintre Constituție și legi și, nu în ultimul rând, compatibilitatea întregului drept cu Constituția, iar între garanții se regăsește controlul constituționalității legilor, lată că supremația Constituției, nefiind o simplă teorie juridică, are implicații practice în care Curtea "spune dreptul" cu privire la legitimitatea constituțională a legii, la valabilitatea ei ca act subordonat Constituției, în funcție de modul în care legiuitorul, ordinar ori delegat, a respectat supralegalitatea constituțională pe care, în fond, s-a întemeiat. De aceea, justiția constituțională este prin excelență de ordin public, constituind o problemă de interes general ce nu poate fi minimalizată ori anihilată de un formalism ce capătă conotații nesemnificative în cadrul anumitor realități sociale.”*

⁷ Publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 40 din 19 ianuarie 2010.

Pe de alta parte, din interpretarea dispozitiilor art. 1 alin. (5) din Constitutie, apare ca fiind obligatorie si respectarea legilor.

Ca si principiul suprematiei Constitutiei, principiul legalitatii reprezinta un principiu esential al statului de drept, preeminenta legii asigurand ordinea de drept intr-un stat democratic.

In aplicarea acestui principiu, prin Decizia nr. 415/2010⁸, Curtea Constitutionala a statuat ca: *„potrivit Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.777 din 25 august 2004, tehnica legislativă asigură sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. În același sens, art.13 din această lege instituie principiul unicității reglementării în materie, statuând că reglementările de același nivel și având același obiect se cuprind într-un singur act normativ, iar, potrivit art.15, cu denumirea marginală <<Evitarea paralelismelor>>, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în două sau mai multe acte normative, iar în cazul existenței unor paralelisme, acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.”*

In plus, prin aceeași decizie, Curtea Constitutionala a retinut (reiterand considerentele Deciziei Plenului Curtii Constitutionale nr. 1/1995⁹) ca *„puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Astfel, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art.147 alin.(4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept”.*

Fata de toate aceste aspecte, rezulta in mod evident faptul ca este inadmisibila existenta simultana a doua acte normative care sa reglementeze aceleasi raporturi juridice.

Or Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor incalca Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, intrucat prevederile actului normativ criticat instituie un paralelism legislativ (fapt interzis), conținand reglementari referitoare la calculul pensiilor speciale.

Legile speciale: Legea nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, Legea nr. 179/2004 privind pensiile de stat si alte drepturi de asigurari sociale ale politistilor, Legea nr. 293/2004 privind Statutul functionarilor publici cu statut special din Administratia Nationala a Penitenciarelor, Legea nr. 303/2004 privind Statutul judecatorilor si

⁸ Publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 294 din 5 mai 2010.

⁹ Publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 16 din 17 ianuarie 1995.

procurorilor, Legea nr. 567/2004 privind statutul personalul auxiliar de specialitate al instantelor judecatoresti si al parchetelor de pe langa acestea, Legea nr. 595/2003 pentru aprobarea O.U.G. nr. 36/2003 privind sistemul de pensionare a membrilor personalului diplomatic si consular, Legea nr. 7/2006 privind statutul functionarului public parlamentar, Legea nr. 96/2006 privind statutul deputatilor si senatorilor, Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviatia civila din Romania, Legea nr. 94/1992 privind organizarea si functionarea Curtii de Conturi **reglementeaza modul de calcul al pensiilor speciale, consacrand totodata dreptul la aceste pensii al titularilor.**

Dispozitiile art. 1 alin. (5) din Constitutie garanteaza suprematia legii, asadar si a legilor speciale¹⁰.

Rezulta asadar ca prin Legea dedusa judecatii Curtii Constitutionale in prezenta cauza s-au nesocotit si prevederile art. 1 alin. (5) din Constitutia Romaniei, fiind incalcata suprematia Legii nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, a Legii nr. 179/2004 privind pensiile de stat si alte drepturi de asigurari sociale ale politistilor, a Legii nr. 293/2004 privind Statutul functionarilor publici cu statut special din Administratia Nationala a Penitenciarelor, a Legii nr. 303/2004 privind Statutul judecatorilor si procurorilor, a Legii nr. 567/2004 privind statutul personalul auxiliar de specialitate al instantelor judecatoresti si al parchetelor de pe langa acestea, a Legii nr. 595/2003 pentru aprobarea O.U.G. nr. 36/2003 privind sistemul de pensionare a membrilor personalului diplomatic si consular, a Legii nr. 7/2006 privind statutul functionarului public parlamentar, a Legii nr. 96/2006 privind statutul deputatilor si senatorilor, a Legii nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviatia civila din Romania si a Legii nr. 94/1992 privind organizarea si functionarea Curtii de Conturi si, pe cale de consecinta, fiind incalcat dreptul la pensie ocrotit de art. 47 alin. (2) teza a II-a din Constitutie, drept care s-a nascut deja in privinta subiectilor vizati de Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor in baza legilor speciale in vigoare atat la acel moment, cat si in prezent.

---

¹⁰ Legea nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat;

- Legea nr. 179/2004 privind pensiile de stat si alte drepturi de asigurari sociale ale politistilor;
- Legea nr. 293/2004 privind Statutul functionarilor publici cu statut special din Administratia Nationala a Penitenciarelor;
- Legea nr. 303/2004 privind Statutul judecatorilor si procurorilor;
- Legea nr. 567/2004 privind statutul personalul auxiliar de specialitate al instantelor judecatoresti si al parchetelor de pe langa acestea;
- Legea nr. 595/2003 pentru aprobarea O.U.G. nr. 36/2003 privind sistemul de pensionare a membrilor personalului diplomatic si consular;
- Legea nr. 7/2006 privind statutul functionarului public parlamentar;
- Legea nr. 96/2006 privind statutul deputatilor si senatorilor;
- Legea nr. 223/2007 privind Statutul personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviatia civila din Romania;
- Legea nr. 94/1992 privind organizarea si functionarea Curtii de Conturi.

In acest context, este de observat si faptul ca Legea supusa controlului de constitutionalitate *a priori* prin prezenta sesizare nu abroga normele referitoare la pensiile speciale.

Mai mult, art. 12 din actul normativ criticat vine sa confirme faptul ca si dupa data intrarii in vigoare a acestei legi, pensiile speciale mai intai vor fi calculate „potrivit legii” (asadar conform legilor speciale, neabrogate), iar apoi acestea se vor „recalcula”!

In plus, invocarea in cuprinsul Expunerii de motive a Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor a emiterii acestui act normativ in vederea „asigurarii unei egalitati de tratament intre toti participantii la sistemul public de pensii, contribuabili si beneficiari, respectiv un tratament nediscriminatoriu in ceea ce priveste drepturile si obligatiile prevazute de lege” apare ca fiind superflua, **acest aspect nefiind de natura sa justifice adoptarea unui act normativ in aceasta materie, in conditiile in care aceasta materie se bucura deja de o reglementare de natura sa asigure o egalitate si echitate sociala in materie de venituri din pensii.**

- b. Textual expusa, norma cuprinsa in art. 47 alin. (2) teza I din Constitutie dispune: *”Cetăţenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistenţă medicală în unităţile sanitare de stat, la ajutor de şomaj şi la alte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege. Cetăţenii au dreptul şi la măsuri de asistenţă socială, potrivit legii.”*

Prin continutul sau, dreptul la pensie reprezinta un drept complex, care include si dreptul la conditii rezonabile de viata, menite sa asigure cetatenilor un trai civilizatat si decent. Pensiile aflate in plata constituie drepturi legal castigate si nu pot fi afectate prin recalculare. Aplicarea teoriei drepturilor castigate exclude posibilitatea reducerii pensiilor, prin recalcularea acestora proportional cu contributiile platite de-a lungul timpului la sistemul public de asigurari sociale.

In consecinta, actul normativ criticat nu poate desfiinta un drept castigat, de vreme ce dreptul la pensie constituie un drept garantat de prevederile art. 47 alin. (2) teza I din Legea fundamentala.

Modificarea retroactiva a unor drepturi castigate are inasa ca efect incalcarea prevederilor constitutionale.

Dispozitiile Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor, asupra careia Guvernul si-a angajat raspunderea, incalca prevederile art. 1 alin. (5) din Constitutie, republicata, intrucât potrivit legii mentionate, pensiile de serviciu, stabilite prin legi speciale, devin pensii in intelesul Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii si alte drepturi de asigurari sociale, fara insa ca prin aceasta lege sa fie expres si efectiv abrogate dispozitiile din legile speciale pe baza carora au fost stabilite aceste legi.

Mai mult decât atât, potrivit art.12 din actul normativ criticat, „*persoanele ale căror drepturi la pensie sunt stabilite, în condițiile legii, ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi supuse automat procesului de recalculare, astfel cum este reglementat de prezenta lege*”.

Cu alte cuvinte, statul recunoaște dreptul la pensie de serviciu – dând posibilitatea beneficiarilor acestui drept să-și stabilească pensia potrivit legii speciale – dar prin efectul Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, golește de conținut acest drept, suprimând în mod abuziv toate mecanismele legislative concrete de realizare a acestui drept.

Totodată, considerăm că menținerea în dreptul pozitiv a acestor prevederi legale referitoare la pensia de serviciu, neînsoțită de posibilitatea valorificării acestui drept legal înseamnă abuz și arbitrar din partea guvernanților față de proprii cetățeni, ceea ce echivalează cu nerespectarea Constituției și a legilor, precum și cu anularea principiilor statului de drept.

In concluzie, prevederile Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor apar ca fiind neconstitutionale prin incalcarea art. 1 alin. (5) din Legea fundamentala, care statueaza principiul obligativitatii respectarii legilor.

III. Prin transformarea pensiilor de serviciu în pensii în înțelesul Legii nr.19/2000 sunt încălcate și prevederile art. 16 alin. (1) referitoare la principiul egalității cetățenilor în fața legii.

În ceea ce privește încălcarea principiului egalității cetățenilor în fața legii, Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor încalcă prevederile art.16 alin. (1) din Constituție prin instituirea unei inegalități de tratament între diferitele categorii de beneficiari ai pensiilor de serviciu, astfel cum sunt acestea stabilite în prezent, întrucât desființând pensiile de serviciu pentru unele categorii de persoane, această lege le menține, într-un mod nejustificat pentru alte categorii de persoane.

Astfel, potrivit art.1 din Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, următoarele categorii de pensii devin pensii în înțelesul Legii nr. 19/2000: pensiile militare de stat, pensiile de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor, pensiile de serviciu ale judecătorilor, procurorilor și judecătorilor, respectiv magistraților asistenți ai Curții Constituționale, pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, pensiile de serviciu ale personalului diplomatic și consular, pensiile de serviciu ale funcționarilor publici parlamentari, pensiile de serviciu ale deputaților și senatorilor, pensiile de serviciu ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă și pensiile de serviciu ale personalului Curții de Conturi.

Analizând dispozițiile art. 1 din legea a cărei constituționalitate o contestăm, rezultă că, prin neabrogarea expresă a dispozițiilor din actele normative pe baza cărora se stabilește pensia de serviciu, unele categorii de persoane vor continua, și după adoptarea acestei legi, să beneficieze de pensie de serviciu; acesta este cazul concret – pe care-l menționăm doar cu titlu de exemplu, întrucât în această situație s-ar mai putea afla și alte categorii de beneficiari ai pensiei de serviciu – al membrilor Plenului Curții de Conturi care, potrivit art. 8 din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, sunt numiți consilieri de conturi. Astfel, potrivit art. 49 alin. (4) din Legea nr. 94/1992, persoanele care au îndeplinit funcția de consilier de conturi pe durata unui mandat complet beneficiază, la data pensionării, de pensii de serviciu în cuantumul prevăzut de lege pentru magistrați.

Prin urmare, nefiind abrogate expres dispozițiile din Legea nr. 303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor, prin efectul art.1 lit. c) din Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, judecătorii și procurorii nu vor mai beneficia de pensie de serviciu, însă de acest drept vor continua să beneficieze consilierii de conturi ai Curții de Conturi. Din această argumentare rezultă ideea inegalității de tratament între judecători și procurori, pe de o parte – în acest caz și membrii Curții de Conturi.

Cu privire la acest aspect, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 20 din 2 februarie 2000¹¹ în sensul constatării ca fiind neconstituționale a dispozițiilor prin care s-a abrogat art. 103 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească (în prezent preluat de art. 82 din Legea nr. 303/2004 privind Statutul judecătorilor și procurorilor), prin care se stabileau condițiile de acordare a pensiilor de serviciu pentru magistrați. Astfel, pensia de serviciu pentru magistrați, introdusă în anul 1997 prin efectul modificării și completării Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, la fel ca și pensia de serviciu pentru militari, prevăzută de Decretul nr. 214/1977 privind pensiile militare de stat, cu modificările ulterioare, au fost instituite în vederea stimulării stabilității în serviciu și a formării unei cariere în magistratură sau, după caz, în rândul cadrelor militare permanente. Conform reglementărilor menționate, pensia de serviciu se acordă la împlinirea vârstei de pensionare numai magistraților, respectiv militarilor care, în privința totalului vechimii lor în muncă, îndeplinesc condiția de a fi lucrat un anumit număr de ani numai în magistratură sau, după caz, ca militar. Caracterul stimulativ al pensiei de serviciu constă, atât în cazul magistraților, cât și în cel al militarilor ori a altor categorii de funcționari în modul de determinare a cuantumului pensiei în raport cu salariul, respectiv cu solda avută la data ieșirii la pensie.

Constatând că aceste elemente, care diferențiază regimul de pensionare al militarilor și al magistraților de regimul general al pensiilor, asigură un tratament juridic specific celor două categorii de asigurați, Curtea Constituțională a reținut că instituirea pensiei de serviciu nu reprezintă un privilegiu, ci este justificată în mod obiectiv, ea constituind o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutelor speciale cărora trebuie să li se supună anumite categorii de personal.

---

¹¹Publicata în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000.

Ca atare, aceste statute speciale, stabilite de Parlament prin lege, impun beneficiarilor obligații și interdicții pe care alte categorii de asigurați nu le au.

În acest context, subliniem faptul că, atât în statele membre ale Uniunii Europene, cât și în legislația altor state, există și alte categorii profesionale care beneficiază de sisteme proprii de pensionare, în funcție de importanța socială a muncii desfășurate, cum ar fi: funcționarii publici din domeniul sănătății, învățământului, funcționarii parlamentari, diplomații ș.a.

IV. Critici de neconstitucionalitate prin prisma încălcării prevederilor art. 20 din Constituția României

Se impune subliniat faptul ca in virtutea prevederilor art. 20 alin. (1) din Legea fundamentala, *„dispozitiile constitutionale privind drepturile si libertatile fundamentale trebuie interpretate si aplicate in concordanta cu Declaratia Universala a Drepturilor Omului, cu pactele si celelalte tratate la care Romania este parte”*.

In acest context, dispozitiile din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor nesocotesc si prevederile art. 17 din Declaratia Universala a Drepturilor Omului, care prevad ca: *„Orice persoana are dreptul la proprietate atat singura, cat si in asociatie cu altii. Nimeni nu poate fi lipsit in mod arbitrar de proprietatea sa.”*

De asemenea, prevederile din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor aduc atingere si art. 23 pct. 3 din Declaratia Universala a Drepturilor Omului: *„Orice om care muncește are dreptul la o retribuire echitabilă și satisfăcătoare care să-i asigure atat lui, cat și familiei sale, o existență conformă cu demnitatea umană și completată, la nevoie, prin alte mijloace de protecție socială.”*

In plus, dispozitiile din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor incalca si art. 25 pct. 1 din Declaratia Universala a Drepturilor Omului: *„Orice om are dreptul la un nivel de trai care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei sale, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciilor sociale necesare; el are dreptul la asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința sa.”*

Mai mult, prevederile 2 din Legea privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor contravin dispozitiilor art. 1, art. 17 alin. (1), art. 25, art. 34 alin. (1) si art. 52 alin. (1) din Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene:

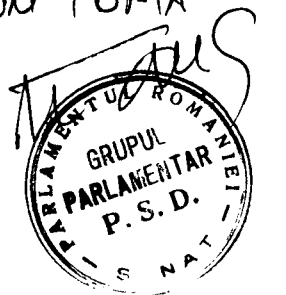

- Art. 1: „Demnitatea umana este inviolabila. Aceasta trebuie respectata si protejata”;
- Art. 17 alin. (1): „Orice persoana are dreptul de a detine in proprietate, de a folosi, de a dispune si de a lasa mostenire bunurile pe care le-a dobandit in mod legal. Nimeni nu poate fi lipsit de bunurile sale decat pentru o cauza de utilitate publica, in cazurile si conditiile prevazute de lege si in schimbul unei despagubiri juste, acordate in timp util pentru pierderea pe care a suferit-o”;
- Art. 25: „Uniunea recunoaste si respecta dreptul persoanelor in varsta de a duce o viata demna si independenta si de a participa la viata sociala si culturala”;
- Art. 34 alin. (1): „Uniunea recunoaste si respecta dreptul de acces la prestatiile de securitate sociala si la serviciile sociale care acorda protectie in caz de maternitate, boala, accident de munca, dependenta de alte persoane sau batranete, precum si in caz de pierdere a locului de munca, in conformitate cu normele stabilite de dreptul Uniunii Europene si de legislatiile si practicile nationale”;
- Art. 52 alin. (1): „Orice restrangere a exercitiului drepturilor si libertatilor recunoscute prin prezenta Carta trebuie sa fie prevazuta de lege si sa respecte substanta acestor drepturi si libertati. Prin respectarea principiului proportionalitatii, pot fi impuse restrangeri numai in cazul in care acestea sunt necesare si numai daca raspunde efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de Uniune sau necesitatii protejarii drepturilor si intereselor celoralti”.

Fata de toate aceste aspecte, va solicitam sa constatati neconstitutionalitatea prevederilor Legii privind stabilirea unor masuri in domeniul pensiilor.

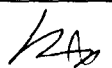

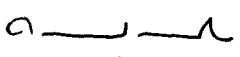
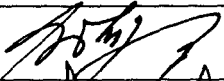
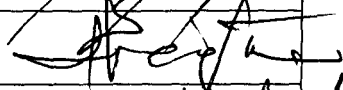
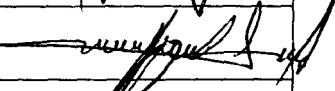

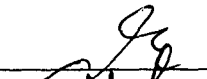
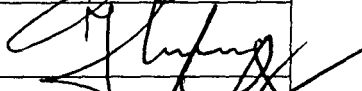
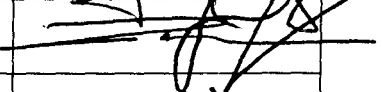

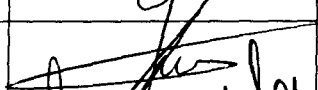

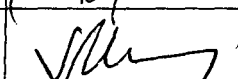
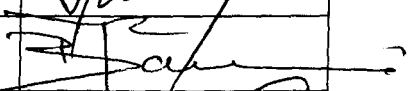
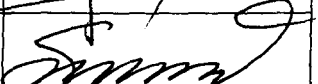
Cu deosebita consideratie,

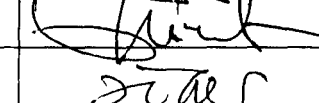
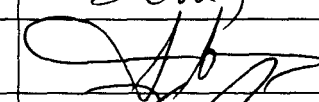
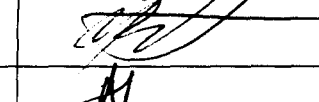
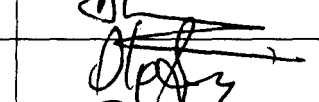
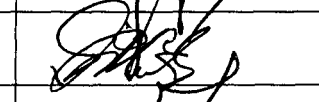

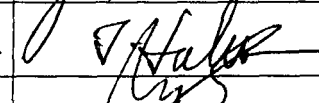

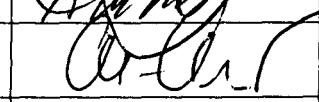
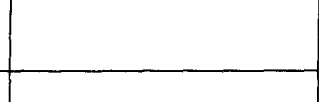
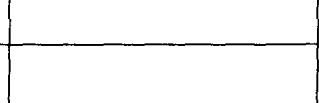
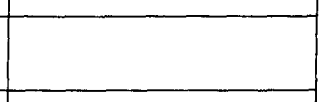

LIBER GRUP PSD+PE
SENATOR ION TOMA

ANEXA

la Sesizarea cu privire la neconstituționalitatea prevederilor Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor
SENATORI

Nr. Crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătura
1	Valea Ierban	PSD	
2	LAZAR VORIN-CĂTIN	PSD	
3	Condonescu Florin	PVA	
4	MARCU GHEORGHE	PSD	
5	MIRZA GABRIEL	PSD	
6	AVRAM CĂMĂRIN	PSD	
7	MEA PETRE	P.S.D. + P.C.	
8	BEACURENCU TRIFON	PSD + P.C.	
9	MĂRDARE RADU-CATALIN	PSD + PC	
10	MANE IOAN	PSD + PC	
11	COCA LAURENTIU FLORIAN	PSD + PC	
12	Corăcean Titus	PSD + PC	
13	Eclerina Andriana	PSD + PC	
14	Arșin Nicolae	PSD + PC	
15	Măteș Ștefan	PSD + PC	
16	Arcaș Viorel	PSD	
17	TOHI GREBLĂ	PSD	
18	ROTARU ION	P.S.D.	
19	PRONETA NICOLAE	PSD	
20	BRĂSCU IULIAN	PSD	
21	SAVU DANIEL	PSD	

22	MARIAN VALER	PSD	
23	GAINA MIHAELA	PSD	
24	Nicula Cosmin	PSD	
25	TOMIA IOL	PSD	
26	CORAO ACEXTARU	PSA	
27	BOITA M. SONIU	PSD	
28	SOVA DAN COMAN	PSD + PC	
29	VABULESCU LIA OLGUTA	PSD	
30	SICI STRO ADINA	PSD	
31	POP GHEORGHE	PSD	
32	CHELARU IOAN	PSD	
33	BALAN GHEORGHE PAVEL	PSD	
34	SARBU ILIE	P.S.D + P.C.	
35	HOGA NICOLAE	PSD + PC	
36	MIRON MIRBA	PSD	
37	MIRCEA GEDANA	PSD	
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			
45			
46			

47			
48			
49			
50			
51			
52			
53			
54			
55			
56			
57			
58			
59			
60			
61			
62			
63			
64			
65			
66			
67			
68			
69			
70			
71			

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR SENAT

LEGE

privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Art.1.- Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele categorii de pensii, stabilite pe baza legislației anterioare, devin pensii în înțelesul Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare:

- a) pensiile militare de stat;
- b) pensiile de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor;
- c) pensiile de serviciu ale judecătorilor, procurorilor și judecătorilor, respectiv magistraților asistenți ai Curții Constituționale;
- d) pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea;
- e) pensiile de serviciu ale personalului diplomatic și consular;
- f) pensiile de serviciu ale funcționarilor publici parlamentari;
- g) pensiile de serviciu ale deputaților și senatorilor;

- h) pensiile de serviciu ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă;
- i) pensiile de serviciu ale personalului Curții de Conturi.

Art.2.- (1) Pensiile de serviciu anticipate și anticipate parțiale dintre cele prevăzute la art.1 devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pensiile anticipate de serviciu dintre cele prevăzute la art.1 lit.c), d) și g) devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Pensiile de invaliditate și pensiile de urmaș dintre cele prevăzute la art.1 devin pensii de invaliditate, respectiv pensii de urmaș, în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Pensiile de serviciu, altele decât cele menționate la alin.(1)-(3), dintre cele prevăzute la art.1, devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Art.3.- (1) Pensiile prevăzute la art.1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, cuvenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a quantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În situația pensiilor dintre cele prevăzute la alin.(1), care au fost stabilite în baza legilor speciale, pensia din sistemul public se determină, considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare prevăzute de Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de 15 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, se elaborează metodologia de recalculare a pensiilor prevăzute la art.1, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Art.4.- (1) Recalcularea pensiilor prevăzute la art.1 se realizează de către instituțiile în evidența cărora se află persoanele beneficiare, după cum urmează:

a) într-o perioadă de 5 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art.3 alin.(3), pentru pensiile prevăzute la art.1 lit.a) și b);

b) într-o perioadă de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art.3 alin.(3), pentru pensiile prevăzute la art.1 lit.c)-i).

(2) Cuantumul pensiilor recalculate potrivit prevederilor alin.(1) se stabilește în baza punctajului mediu anual, determinat potrivit prevederilor Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare, și se plătește de la data de întâi a lunii următoare expirării perioadei de recalculare prevăzute la lit.a) sau b), după caz.

Art.5.- (1) Prevederile art.3 și 4 se aplică în mod corespunzător și pensiilor stabilite potrivit prevederilor Legii nr.164/2001 privind pensiile militare de stat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr.179/2004 privind pensiile de stat și alte drepturi de asigurări sociale ale polițiștilor, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pentru pensiile prevăzute la art.1 lit.a) sau b), punctajul mediu anual realizat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale persoanelor la 20 de ani reprezentând stagiul complet de cotizare.

(3) La cuantumul pensiilor prevăzute la art.1 lit.a) sau b), stabilite ca urmare a procesului de recalculare, se aplică prevederile art.11 teza a III-a din Legea nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

(4) În cazul pensiilor prevăzute la alin.(1), pentru perioadele care constituie stagiul de cotizare și pentru care nu pot fi dovedite venituri de natură salarială, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul mediu brut pe economie din perioadele respective.

Art.6.- (1) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale se aprobă procedura de încadrare în grade de invaliditate, în vederea înscrierii la pensie de invaliditate.

(2) Într-un interval de un an de la data intrării în vigoare a procedurii prevăzute la alin.(1), Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale, prin Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, organizează verificarea încadrării în grad de invaliditate a pensionarilor de invaliditate aflați în evidență la acea dată.

(3) Dacă în urma verificării încadrării în grad de invaliditate realizate potrivit alin.(2) rezultă că dreptul la pensia de invaliditate a fost acordat prin săvârșirea unor infracțiuni, atât beneficiarul pensiei de invaliditate, cât și persoanele care au participat, în orice mod, la săvârșirea unei infracțiuni ce a avut ca rezultat încadrarea în grad de invaliditate răspund, în condițiile legii.

(4) Beneficiarul pensiei de invaliditate obținute prin săvârșirea unor infracțiuni va putea fi obligat să restituie integral sumele astfel încasate, în condițiile legii.

Art.7.- (1) Procedura de stabilire, plată, suspendare, recalculare, încetare și contestare a pensiilor recalculate potrivit prezentei legi este cea prevăzută de Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pensiilor prevăzute la art.2 li se aplică în mod corespunzător dispozițiile din Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează aceste categorii de pensii.

Art.8.- Pentru pensiile prevăzute la art.1 lit.a) și b), pentru perioadele ulterioare datei de 1 aprilie 2001 care reprezintă, potrivit legii, stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite, condiții speciale sau alte condiții de muncă se acordă perioade suplimentare la vechimea în muncă sau la vechimea în serviciu, care constituie stagii de cotizare în condiții normale, după cum urmează:

a) 3 luni pentru fiecare an lucrat în condiții deosebite de muncă;

b) 6 luni pentru fiecare an lucrat în condiții speciale de muncă;

c) 12 luni pentru fiecare an lucrat în alte condiții de muncă, așa cum sunt reglementate în domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, pe baza criteriilor și metodologiei de încadrare prevăzute de Hotărârea Guvernului nr.1.294/2001 privind stabilirea locurilor de muncă și activităților cu condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții, specifice pentru cadrele militare în activitate, cu modificările ulterioare, și de Hotărârea Guvernului nr.1.822/2004 privind stabilirea locurilor de muncă și activităților cu condiții deosebite, speciale și alte condiții, specifice pentru polițiști, cu modificările ulterioare.

Art.9.- Constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii:

- a) vechimea în muncă recunoscută pentru stabilirea pensiilor până la data de 1 aprilie 2001;
- b) vechimea în serviciu recunoscută pentru stabilirea pensiilor, în cazul persoanelor prevăzute la art.1 lit.a) și b), până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art.10.- Constituie stagiul de cotizare și perioada suplimentară la vechimea în muncă sau la vechimea în serviciu acordată în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I și a II-a de muncă, respectiv în condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții, în cazul beneficiarilor pensiilor prevăzute la art.1 lit.a) și b).

Art.11.- Beneficiarii pensiilor prevăzute la art.1 lit.a) și b) care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, cele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, condiții speciale sau alte condiții de muncă, potrivit legii, beneficiază de majorarea punctajelor lunare realizate în perioadele respective, după cum urmează:

- a) cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, potrivit legii;

- b) cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții speciale, potrivit legii;

- c) cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în alte condiții de muncă, potrivit legii.

Art.12.- Persoanele ale căror drepturi la pensie sunt stabilite, în condițiile legii, ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi supuse automat procesului de recalculare, astfel cum este reglementat de prezenta lege.

Această lege a fost adoptată în temeiul prevederilor articolului 114 alineatul (3) din Constituția României, republicată, în urma angajării răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședința comună din data de 7 iunie 2010.

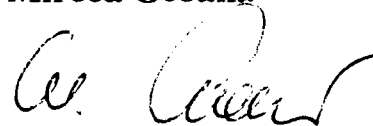
**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Roberta Alma Anastase

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**

Mircea Geoană

**București,
Nr.**

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR SENAT

L E G E

privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Art.1.- Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele categorii de pensii, stabilite pe baza legislației anterioare, devin pensii în înțelesul Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare:

- a) pensiile militare de stat;
- b) pensiile de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor;
- c) pensiile de serviciu ale judecătorilor, procurorilor și judecătorilor, respectiv magistraților asistenți ai Curții Constituționale;
- d) pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea;
- e) pensiile de serviciu ale personalului diplomatic și consular;
- f) pensiile de serviciu ale funcționarilor publici parlamentari;
- g) pensiile de serviciu ale deputaților și senatorilor;

h) pensiile de serviciu ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă;

i) pensiile de serviciu ale personalului Curții de Conturi.

Art.2.- (1) Pensiile de serviciu anticipate și anticipate parțiale dintre cele prevăzute la art.1 devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pensiile anticipate de serviciu dintre cele prevăzute la art.1 lit.c), d) și g) devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Pensiile de invaliditate și pensiile de urmaș dintre cele prevăzute la art.1 devin pensii de invaliditate, respectiv pensii de urmaș, în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Pensiile de serviciu, altele decât cele menționate la alin.(1)-(3), dintre cele prevăzute la art.1, devin pensii pentru limită de vârstă în înțelesul Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Art.3.- (1) Pensiile prevăzute la art.1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, convenite sau aflate în plată, se recalculază prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În situația pensiilor dintre cele prevăzute la alin.(1), care au fost stabilite în baza legilor speciale, pensia din sistemul public se determină, considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare prevăzute de Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de 15 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, se elaborează metodologia de recalculare a pensiilor prevăzute la art.1, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Art.4.- (1) Recalcularea pensiilor prevăzute la art.1 se realizează de către instituțiile în evidența cărora se află persoanele beneficiare, după cum urmează:

a) într-o perioadă de 5 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art.3 alin.(3), pentru pensiile prevăzute la art.1 lit.a) și b);

b) într-o perioadă de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art.3 alin.(3), pentru pensiile prevăzute la art.1 lit.c)-i).

(2) Cuantumul pensiilor recalculate potrivit prevederilor alin.(1) se stabilește în baza punctajului mediu anual, determinat potrivit prevederilor Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare, și se plătește de la data de întâi a lunii următoare expirării perioadei de recalculare prevăzute la lit.a) sau b), după caz.

Art.5.- (1) Prevederile art.3 și 4 se aplică în mod corespunzător și pensiilor stabilite potrivit prevederilor Legii nr.164/2001 privind pensiile militare de stat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr.179/2004 privind pensiile de stat și alte drepturi de asigurări sociale ale polițiștilor, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pentru pensiile prevăzute la art.1 lit.a) sau b), punctajul mediu anual realizat se determină prin împărțirea numărului de puncte rezultat din însumarea punctajelor anuale ale persoanelor la 20 de ani reprezentând stagiul complet de cotizare.

(3) La cuantumul pensiilor prevăzute la art.1 lit.a) sau b), stabilite ca urmare a procesului de recalculare, se aplică prevederile art.11 teza a III-a din Legea nr.80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

(4) În cazul pensiilor prevăzute la alin.(1), pentru perioadele care constituie stagiul de cotizare și pentru care nu pot fi dovedite venituri de natură salarială, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul mediu brut pe economie din perioadele respective.

Art.6.- (1) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale se aprobă procedura de încadrare în grade de invaliditate, în vederea înscrierii la pensie de invaliditate.

(2) Într-un interval de un an de la data intrării în vigoare a procedurii prevăzute la alin.(1), Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale, prin Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, organizează verificarea încadrării în grad de invaliditate a pensionarilor de invaliditate aflați în evidență la acea dată.

(3) Dacă în urma verificării încadrării în grad de invaliditate realizate potrivit alin.(2) rezultă că dreptul la pensia de invaliditate a fost acordat prin săvârșirea unor infracțiuni, atât beneficiarul pensiei de invaliditate, cât și persoanele care au participat, în orice mod, la săvârșirea unei infracțiuni ce a avut ca rezultat încadrarea în grad de invaliditate răspund, în condițiile legii.

(4) Beneficiarul pensiei de invaliditate obținute prin săvârșirea unor infracțiuni va putea fi obligat să restituie integral sumele astfel încasate, în condițiile legii.

Art.7.- (1) Procedura de stabilire, plată, suspendare, recalculare, încetare și contestare a pensiilor recalculate potrivit prezentei legi este cea prevăzută de Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Pensiilor prevăzute la art.2 li se aplică în mod corespunzător dispozițiile din Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează aceste categorii de pensii.

Art.8.- Pentru pensiile prevăzute la art.1 lit.a) și b), pentru perioadele ulterioare datei de 1 aprilie 2001 care reprezintă, potrivit legii, stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite, condiții speciale sau alte condiții de muncă se acordă perioade suplimentare la vechimea în muncă sau la vechimea în serviciu, care constituie stagii de cotizare în condiții normale, după cum urmează:

a) 3 luni pentru fiecare an lucrat în condiții deosebite de muncă;

b) 6 luni pentru fiecare an lucrat în condiții speciale de muncă;

c) 12 luni pentru fiecare an lucrat în alte condiții de muncă, așa cum sunt reglementate în domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, pe baza criteriilor și metodologiei de încadrare prevăzute de Hotărârea Guvernului nr.1.294/2001 privind stabilirea locurilor de muncă și activităților cu condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții, specifice pentru cadrele militare în activitate, cu modificările ulterioare, și de Hotărârea Guvernului nr.1.822/2004 privind stabilirea locurilor de muncă și activităților cu condiții deosebite, speciale și alte condiții, specifice pentru polițiști, cu modificările ulterioare.

Art.9.- Constituie stagiul de cotizare în sistemul public de pensii:

- a) vechimea în muncă recunoscută pentru stabilirea pensiilor până la data de 1 aprilie 2001;
- b) vechimea în serviciu recunoscută pentru stabilirea pensiilor, în cazul persoanelor prevăzute la art.1 lit.a) și b), până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art.10.- Constituie stagiul de cotizare și perioada suplimentară la vechimea în muncă sau la vechimea în serviciu acordată în baza legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 pentru perioadele realizate în grupa I și a II-a de muncă, respectiv în condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții, în cazul beneficiarilor pensiilor prevăzute la art.1 lit.a) și b).

Art.11.- Beneficiarii pensiilor prevăzute la art.1 lit.a) și b) care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, cele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, condiții speciale sau alte condiții de muncă, potrivit legii, beneficiază de majorarea punctajelor lunare realizate în perioadele respective, după cum urmează:

- a) cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, potrivit legii;

- b) cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții speciale, potrivit legii;

- c) cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în alte condiții de muncă, potrivit legii.

Art.12.- Persoanele ale căror drepturi la pensie sunt stabilite, în condițiile legii, ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi supuse automat procesului de recalculare, astfel cum este reglementat de prezenta lege.

Această lege a fost adoptată în temeiul prevederilor articolului 114 alineatul (3) din Constituția României, republicată, în urma angajării răspunderii Guvernului în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședința comună din data de 7 iunie 2010.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Roberta Alma Anastase

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**

Mircea Geoană

**București,
Nr.**

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

411 17.06.2010

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București 40,
România
Telefon: (+40-21) 313 25 31   **Fax: (+40-21) 312 54 80**
Internet : <http://www.ccr.ro>   **E-mail: pres@ccr.ro**

Dosar nr.1533A/2010

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA GENERALĂ
7855   **16-06-2010**
Nr...../.....

SENAT
PREȘEDINȚIE
Nr. 1 / 1999
Data 17.06.2010

Domnului
MIRCEA DAN GEOANĂ
Președintele Senatului

SG
Permit de vedere
U. Căciu

2410/2010

În temeiul art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secțiile Unite cu privire la neconstituționalitatea Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 23 iunie 2010, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 24 iunie 2010.

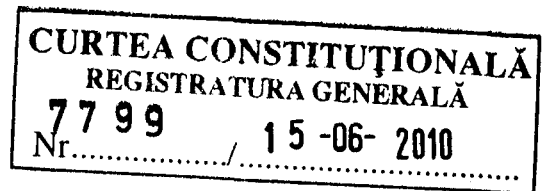
Vă asigurăm, Domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE

Ion Predescu

Ion Predescu

SOJ. 1533 A/
/2010

ROMÂNIA
Înalta Curte de Casație și Justiție
Cabinetul Președintelui

Nr. 100 / 15.06.2010

Stimate domnule președinte

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale vă înaintez alăturat Hotărârea nr. 2 din 15 iunie 2010 a adunării generale a judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Cu deosebită considerație,

Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție
Judecător Lidia Bărbulescu

Domnului Judecător Ion Predescu
Președintele Curții Constituționale

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIILE UNITE

Hotărârea nr. 2

Ședința din 15 iunie 2010

Sub președinția,

Doamnei judecător Lidia Bărbulescu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. c din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, s-a întrunit pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, a Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, lege care până la momentul întrunirii Secțiilor Unite nu a fost comunicată oficial de către Parlament.

Sesizarea este legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și de către prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, care prevăd dreptul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a sesiza Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Din totalul de 113 judecători în funcție, au fost prezenți 86.

În urma discuțiilor ce au avut loc, deliberând, Secțiile Unite au hotărât să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea *Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor* în raport cu prevederile art. 124 alin. (3), art. 15 alin. (2), art. 47 alin. (2) și art. 53 din Constituția României, precum și în

raport cu art. 20 din Constituția României cu referire la dispozițiile art. 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru următoarele considerente:

1. Constituția României statuează, în alin. (3) al art. 124, consacrat înfăptuirii justiției, că „judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.”

În accepțiunea textului citat, independența financiară a judecătorului reprezintă o componentă de esență a independenței puterii judecătorești.

În contradicție cu norma constituțională invocată, Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevede, prin dispozițiile art. 1, art. 3 și art. 12, eliminarea pensiei de serviciu a judecătorilor, fără să țină seama de faptul că pensia de serviciu este inclusă în cariera judecătorului, întocmai ca numirea, formarea profesională continuă, evaluarea și promovarea, pensionarea marcând momentul final al carierei judecătorului și având semnificația juridică a unui drept câștigat, care trebuie să producă efecte juridice indiferent de circumstanțe.

Pensia de serviciu a judecătorilor reprezintă o compensație a absenței unor drepturi fundamentale, cum sunt drepturile exclusiv politice (dreptul de a fi aleși în Camera Deputaților, Senat, în funcția de Președinte al României ori în organele administrației locale, precum și dreptul de a fi aleși în Parlamentul European) și drepturile social-economice (dreptul la negocieri colective în materie de muncă, dreptul la grevă, libertatea economică), precum și a incompatibilităților stabilite la nivel constituțional pentru judecători, incompatibilități cărora aceștia li se supun pe parcursul întregii cariere profesionale. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 125 alin. (3) din Constituția României, funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție publică sau privată, cu excepția funcțiilor didactice din învățământul superior.

Acestor incompatibilități li se adaugă multitudinea interdicțiilor prevăzute în art. 5-11 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată, stabilirea pensiei de serviciu a judecătorilor ține seama de responsabilitățile și riscurile profesiei de judecător, care privesc întreaga durată a carierei judecătorului.

Regimul strict al absenței unor drepturi, incompatibilităților și interdicțiilor stabilit prin legea fundamentală și dezvoltat prin legea specială, precum și responsabilitățile și riscurile profesiei de judecător justifică acordarea dreptului la pensia de serviciu.

În acest context, se impune precizarea că reglementarea pensiei de serviciu pentru anumite categorii profesionale și, deci, și pentru judecători își găsește temeiul legal în legislația comunitară, și anume în Directiva Consiliului Comunităților Europene 86/378/CEE din 24 iulie 1986 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în cadrul regimurilor profesionale de securitate socială, astfel cum a fost modificată prin Directiva 96/97/CE a Consiliului Uniunii Europene din 20 decembrie 1996 de modificare a Directivei 86/378/CEE.

Actul comunitar menționat creează cadrul legal la nivelul Uniunii Europene pentru ca statele membre, în considerarea locului și a rolului unui anumit sector profesional, să stabilească pentru aceasta un regim profesional de securitate socială, cu respectarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei.

Reglementarea pensiei de serviciu a judecătorilor ține seama, prin urmare, de locul și rolul justiției în statul de drept, precum și de legislația comunitară privind regimurile profesionale de securitate socială.

Totodată, Carta europeană privind statutul judecătorilor, adoptată cu ocazia reuniunii multilaterale având ca obiect statutul judecătorilor în Europa, organizată de Consiliul Europei în perioada 8-10 iulie 1998, stabilește în art. 6.4. că „statul asigură judecătorilor care au atins vârsta legală de încetare a funcției lor, după exercitarea acestei funcții cu statut profesionist pe parcursul unei anumite perioade de timp, plata unei pensii al cărei nivel să fie cât de apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerări în activitatea jurisdicțională.” În același sens, Avizul nr. 1 (2001) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni referitor la standardele privind independența puterii judecătorești și inamovibilitatea judecătorilor prevede, în concluziile sale, că „remunerarea judecătorilor trebuie să fie corespunzătoare cu rolul și responsabilitățile acestora și trebuie să asigure în mod adecvat plata concediilor medicale și a pensiei. Ea trebuie protejată prin prevederi legale specifice împotriva diminuărilor și trebuie să existe prevederi privind mărirea salariilor în raport cu creșterea prețurilor.”

Toate aceste rațiuni, legate de independența puterii judecătorești, de regimul incompatibilităților și al interdicțiilor, precum și de responsabilitățile și riscurile profesiei, cadrul legal existent la nivelul Uniunii Europene și prevederile cuprinse în Carta europeană privind statutul judecătorilor și în Avizul nr. 1 (2001) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, constituie argumente puternice pentru reglementarea pensiei de serviciu a judecătorilor într-un stat de drept.

2. În conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale, abrogarea dispozițiilor care reglementează pensia de serviciu a judecătorilor contravine art. 124 alin. (3) din Constituție.

Această soluție a Curții Constituționale este reflectată în Decizia nr. 20/2000 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a art. 41 alin. (2) din Legea privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și a dispozițiilor art. 198 din aceeași lege prin care a fost abrogat art. 103 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, prin care instanța de contencios constituțional a statuat că dispozițiile constituționale conform cărora "judecătorii sunt independenți și se supun numai legii" "nu au un caracter declarativ, ci constituie norme constituționale obligatorii pentru Parlament, care are îndatorirea de a legifera instituirea unor mecanisme corespunzătoare de asigurare reală a independenței judecătorilor, fără de care nu se poate concepe existența statului de drept, prevăzută prin art. 1 alin. (3) din Constituție." Așa fiind, Curtea Constituțională a stabilit că abrogarea art. 103 din Legea nr. 92/1992, republicată - care reglementa pensia de serviciu a magistraților - contravine principiului stabilit prin dispozițiile constituționale citate, iar eliminarea pensiei de serviciu prin Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, chiar în lipsa unei abrogări exprese a dispozițiilor referitoare la pensia de serviciu cuprinse în Legea nr. 303/2004, echivalează cu aceasta.

În același timp, Curtea Constituțională a reținut, în considerentele deciziei invocate, că instituirea pensiei de serviciu pentru magistrați nu reprezintă un privilegiu, ci este justificată în mod obiectiv, ea constituind o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutului special căruia trebuie să li se supună magistrații. De asemenea, instanța de contencios constituțional a reținut că „abrogarea reglementării legale referitoare la pensia de serviciu pentru magistrați este contrară exigențelor actuale pe care importante documente internaționale le exprimă în mod direct cu privire la drepturile magistraților, în considerarea importanței rolului acestora în apărarea statului de drept.”

Examinând „Principiile fundamentale privind independența magistraturii” adoptate de cel de-al VII-lea Congres al Națiunilor Unite pentru prevenirea crimei și tratamentul delincvenților (Milano, 26 august - 6 septembrie 1985) și confirmate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prin rezoluțiile nr. 40/32 din 29 noiembrie 1985 și nr. 40/146 din 13 decembrie 1985, care prevăd în mod expres prin art. 11 că „durata mandatului judecătorilor, independența acestora, siguranța lor, remunerația corespunzătoare, condițiile de muncă, pensiile și vârsta

de pensionare sunt în mod adecvat garantate prin lege”, „Recomandarea nr. R (94) 12 cu privire la independența, eficacitatea și rolul judecătorilor” adoptată la 13 octombrie 1994 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei și art. 6.4 din „Carta europeană privind statutul judecătorilor”, Curtea Constituțională a reținut „preocuparea organismelor care le-au adoptat de a se promova independența și imparțialitatea judecătorilor, ținând seama că judecătorii se pronunță asupra vieții, libertăților, drepturilor, îndatoririlor și bunurilor cetățenilor.” În acest context, Curtea Constituțională a subliniat că o importanță deosebită o au măsurile preconizate pentru asigurarea unui statut, a unei remunerații și a pensiei adecvate pentru magistrați, precum și a garantării prin lege a acestora. De asemenea, Curtea Constituțională a constatat că în toate aceste documente, principiile și măsurile stabilite cu privire la statutul și drepturile magistraților sunt puse în relație directă cu prevederile art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și cu cele ale art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul fundamental al oricărui persoane de a fi judecată de un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege. În aceste condiții, Curtea Constituțională a constatat că, deși unele dintre documentele internaționale menționate au valoare de recomandare, prin prevederile pe care le conțin și prin finalitățile pe care le urmăresc fiecare dintre acestea vizează direct texte cuprinse în pacte și în tratate la care România este parte și, prin urmare, se înscriu în spiritul prevederilor art. 11 și art. 20 din Constituție.

Toate aceste considerente ale Curții Constituționale își mențin validitatea, reprezentând interpretarea corectă a dispozițiilor constituționale.

3. Dispozițiile cuprinse în Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, prin care se prevede recalcularea pensiilor de serviciu, contravin prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora „legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.”

În acest sens, prin Decizia nr. 375/2005 referitoare la sesizările de neconstituționalitate a Legii privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 591 din 8 iulie 2005, Curtea Constituțională a stabilit că noile reglementări – privind criteriile și condițiile concrete ale exercitării dreptului la pensie, inclusiv modul de calcul și de actualizare a cuantumului pensiei – „nu pot fi aplicate cu efecte retroactive, respectiv, în privința cuantumului pensiilor anterior stabilite, ci numai pentru viitor, începând cu data intrării lor în vigoare.”

Prin aceeași decizie, referitor la aplicarea noilor reglementări asupra raporturilor juridice născute anterior, instanța de contencios constituțional a reținut că „legiuitorul este liber să redimensioneze, printr-o lege nouă, durata mandatelor funcțiilor de conducere în alt fel decât legea în vigoare, dar numai pentru viitor, nu și pentru mandatele în curs, altfel ar însemna să nesocotească regula neretroactivității legii, care este normă de nivel constituțional, prevăzută în art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală.”

În consecință, atât prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție, cât și jurisprudența Curții Constituționale se opun adoptării soluției juridice privind recalcularea pensiilor de serviciu potrivit dispozițiilor cuprinse în Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor.

4. Nu în ultimul rând, Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor impune, prin recalcularea pensiilor de serviciu, o pierdere ireversibilă a pensiei de serviciu, echivalând în fapt cu o veritabilă expropriere, aducând atingere art. 1 alin. (2) din Protocolul nr. 1 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

De altfel, nici dispozițiile art. 53 din Constituția României nu sunt incidente în cauză.

Astfel, dispozițiile textului citat prevăd că „exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.”

Alin. (2) al aceluiași articol stipulează că „restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

Jurisprudența Curții Constituționale privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, reflectată în recenta Decizie nr. 1414 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 796 din 23 noiembrie 2009, stabilește cu claritate condițiile în care restrângerea exercițiului unui drept sau al unei libertăți are legitimitate constituțională. În considerentele Deciziei nr. 1414 din 4 noiembrie 2009 – considerente general obligatorii, care se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept, în conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale – instanța de contencios constituțional a subliniat faptul că „de

esența legitimității constituționale a restrângerii exercițiului unui drept sau al unei libertăți este caracterul excepțional și temporar al acesteia. Într-o societate democratică, regula este cea a exercitării neîngrădite a drepturilor și libertăților fundamentale, restrângerea fiind prevăzută ca excepție, dacă nu există o altă soluție pentru a salva valoarea statului care sunt puse în pericol. Este sarcina statului să găsească soluții pentru contracararea efectelor crizei economice, printr-o politică economică și socială adecvată. Diminuarea veniturilor personalului din autoritățile și instituțiile publice nu poate constitui, pe termen lung, o măsură proporțională cu situația invocată de inițiatorul proiectului de lege. Dimpotrivă, eventuala intervenție legislativă în sensul prelungirii acestei măsuri poate determina efecte contrarii celor vizate, în sensul tulburării bunei funcționări a instituțiilor și autorităților publice.”

În primul rând, Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor impune o restrângere cu caracter permanent a exercițiului dreptului la pensie, recalcularea pensiilor de serviciu operând fără vreo limitare temporară, așa cum rezultă din dispozițiile art. 3 și art. 12 din legea menționată, fiind reglementată sub condiție suspensivă.

Așadar, dispozițiile art. 3 și art. 12 din Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor nu numai că nu consfințesc caracterul temporar al restrângerii exercițiului dreptului la pensie, ci stabilesc explicit o pierdere cu caracter permanent a pensiei de serviciu, care nu are legitimitate constituțională, nici în sensul considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr. 1414 din 4 noiembrie 2009.

În al doilea rând, caracterul excepțional al restrângerii exercițiului dreptului la pensie nu poate fi susținut, în condițiile în care restrângerea exercițiului unor drepturi prevăzută prin Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor constituie o a doua măsură de restrângere a exercițiului unor drepturi adoptată într-un interval de aproximativ 6 luni. Astfel, prin *Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 761 din 9 noiembrie 2009, invocându-se aceeași situație de criză economică, exercițiul unor drepturi a fost restrâns cu caracter temporar.

Tot astfel, în Expunerea de motive a Legii nr. 329/2009, inițiatorul a invocat aceleași dispoziții ale art. 53 din Constituția României pentru a restrânge exercițiul unor drepturi.

Or, restrângerea sistematică, repetată, a exercițiului unor drepturi, care tinde să devină o regulă în conduita autorității publice care adoptă această măsură, iar nu o excepție, se situează în afara cadrului constituțional pe care îl trasează dispozițiile art. 53 și jurisprudența Curții Constituționale privitoare la aceste dispoziții, pierzându-și legitimitatea constituțională.

În al treilea rând, diminuarea substanțială a cuantumului pensiilor, determinată de recalcularea acestora impusă prin Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, are drept consecință nerespectarea condiției referitoare la caracterul rezonabil și proporțional al restrângerii exercițiului dreptului prevăzut în art. 47 alin. (2) din Constituția României, caracter de care depinde compatibilitatea restrângerii exercițiului unor drepturi cu Legea fundamentală, în conformitate cu Decizia Curții Constituționale nr. 1414 din 4 noiembrie 2009. În considerentele deciziei invocate, instanța de contencios constituțional a luat în considerare caracterul rezonabil și proporțional al diminuării cheltuielilor de personal, în medie cu 15,5%, aplicabilă exclusiv în perioada octombrie-decembrie 2009, pentru a stabili compatibilitatea restrângerii exercițiului dreptului la muncă impusă prin Legea nr. 329/2009 cu Constituția României.

Or, diminuarea substanțială a cuantumului pensiilor, ca urmare a recalculării acestora în condițiile Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, pune în discuție legitimitatea constituțională a restrângerii exercițiului dreptului prevăzut în art. 47 alin. (2) din Constituția României, din punct de vedere al caracterului rezonabil și proporțional al măsurii de restrângere.

5. În același timp, din perspectiva dispozițiilor art. 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și al jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la aceste dispoziții, drepturile care decurg din contribuțiile în cadrul regimurilor de securitate socială, cum este dreptul la pensie, constituie drepturi patrimoniale, care intră sub protecția art. 1 din Protocolul 1 al Convenției. Recunoscând marja de apreciere a statelor în materia legislației sociale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat obligația autorităților publice de a menține un just echilibru între interesul general și imperatiivele protecției drepturilor fundamentale ale persoanei, echilibru care nu este menținut ori de câte ori, prin diminuarea drepturilor patrimoniale, persoana trebuie să suporte o sarcină excesivă și disproportională. Într-o astfel de situație, există o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției, determinată de încălcarea caracterului rezonabil și proporțional al diminuării drepturilor patrimoniale (Cauza Kjartan Ásmundsson contra Islandei, Hotărârea din

12 octombrie 2004; Cauza Moskal contra Poloniei, Hotărârea din 15 septembrie 2009).

Or, diminuarea drepturilor patrimoniale prevăzută în Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, cu consecința pierderii dreptului la pensia de serviciu, impune persoanelor cărora le este aplicabilă o sarcină excesivă și disproporționată, fără a menține un just echilibru între interesul general și imperativele protecției drepturilor fundamentale ale persoanei.

În ceea ce privește pensiile speciale, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în aplicarea art. 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției, recunoaște și ocrotește pensia stabilită pentru anumite profesii. În același timp, Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu permite ca acest drept să fie diminuat decât în cazuri excepționale și cu respectarea principiului proporționalității, ceea ce înseamnă ca măsura aplicată să fie justificată de scopul legitim urmărit (Cauza Banfield contra Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, dec., nr. 6223 din 18 octombrie 2005).

În realitate, pierderea pensiei de serviciu are semnificația juridică a unei exproprieri, situație în care trebuiau luate toate măsurile juridice impuse de această instituție.

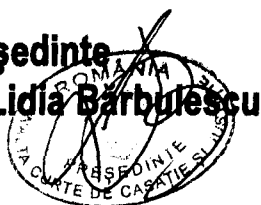
În consecință, pentru considerentele de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție constituită în Secții Unite

HOTĂRĂȘTE

Sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, care nu a fost supusă spre avizare Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004.

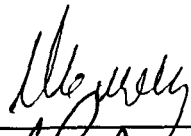
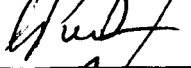
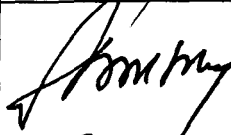
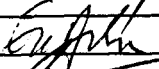
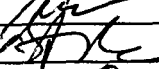

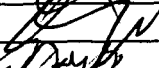
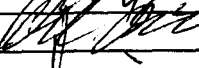

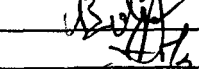
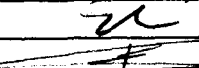
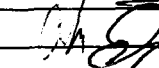
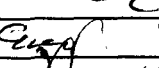

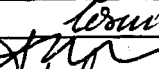
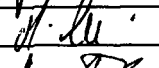
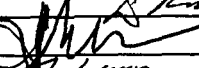
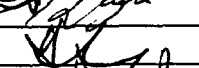
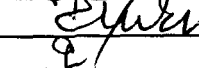
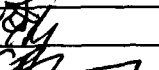
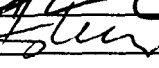
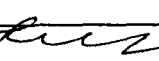

Anexăm în copie tabelele cu semnături.

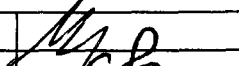
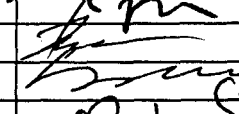
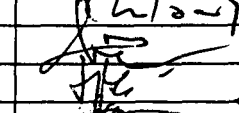
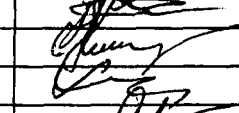
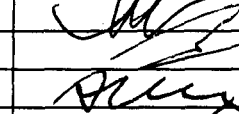
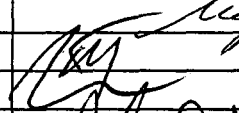
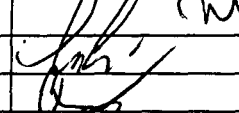
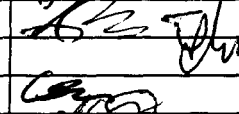
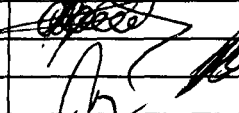
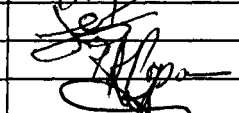
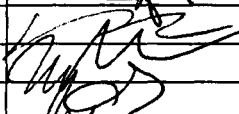
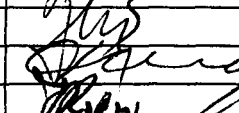
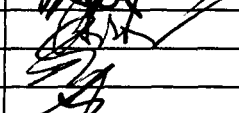
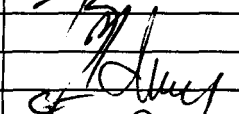
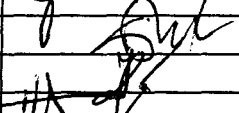
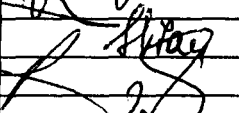
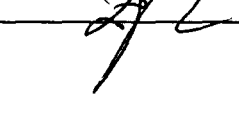

Președinte
Judecător Lidia Barbuțescu

Prim magistrat asistent
Adriana Daniela White

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Adriana Daniela White".

Nr. crt.	Numele și Prenumele	Funcția	SEMNĂTURA
1.	Bărbulescu Lidia	Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție	
2.	Curelea Lavinia	Președintele Secției Civile și de Proprietate Intelectuală	
3.	Pandrea Anton	Președintele Secției Penale	
4.	Bîrsan Gabriela Victoria	Președintele Secției de Contencios Administrativ și Fiscal	
5.	Albu Emanuel	Judecător	
6.	Alexandru Niculina	Judecător	
7.	Arghir Geanina Cristina	Judecător	
8.	Aron Mircea	Judecător	
9.	Barbă Ionel	Judecător	
10.	Barbălată Georgeta	Judecător	
11.	Bărcănescu Dragoș	Judecător	
12.	Belu Magdo Mona-Lisa	Judecător	
13.	Bordea Adrian	Judecător	
14.	Brehar Paulina	Judecător	
15.	Budă Marian	Judecător	
16.	Buta Cristina Mădălina	Judecător	
17.	Canțar Elena	Judecător	
18.	Cârcei Elena	Judecător	
19.	Cârstocea Mariana	Judecător	
20.	Chioseaua Adriana	Judecător	
21.	Ciucă Gilica	Judecător	
22.	Cîrnu Iulia Manuela	Judecător	
23.	Corbu Corina Alina	Judecător	
24.	Cosma Rodica	Judecător	
25.	Dascălu Ana Maria	Judecător	
26.	David Maria	Judecător	
27.	Deneș Adriana Viorica	Judecător	
28.	Dragne Angela	Judecător	
29.	Dragu Crețu	Judecător	
30.	Dumitrașcu Sofica	Judecător	
31.	Ezer Emilia	Judecător	
32.	Florea Gheorghe	Judecător	
33.	Floarea Elena	Judecător	
34.	Frumușelu Magdalena Carmen	Judecător	
35.	Ghiciu Pașcu	Judecător	
36.	Griga Ioan	Judecător	
37.	Iacob Ioana	Judecător	

38.	Ianoși Carmen Minodora	Judecător	
39.	Ilie Carmen Maria	Judecător	
40.	Ioanițiu Elisabeta	Judecător	
41.	Ionescu Gabriel	Judecător	
42.	Isailă Mărioara	Judecător	
43.	Jidovu Nicu	Judecător	
44.	Jîjîie Corina	Judecător	
45.	Jipa Cristian	Judecător	
46.	Lungeanu Viorica	Judecător	
47.	Lutac Gheorghîța	Judecător	
48.	Luzescu Cristina	Judecător	
49.	Macavei Săndel Lucian	Judecător	
50.	Marcu Simona Camelia	Judecător	
51.	Marin Eugenia	Judecător	
52.	Marta Elena Daniela	Judecător	
53.	Matei Ionuț	Judecător	
54.	Mănișuțiu Nicolae	Judecător	
55.	Mihai Maria Despina	Judecător	
56.	Moglan Raluca	Judecător	
57.	Motea Aurelia	Judecător	
58.	Nestor Beatrice Ioana	Judecător	
59.	Olaru Maura	Judecător	
60.	Pantea Paula	Judecător	
61.	Pascu Sorin	Judecător	
62.	Petrișor Nela	Judecător	
63.	Pistol Ștefan	Judecător	
64.	Popa Rodica Aida	Judecător	
65.	Popa Roxana	Judecător	
66.	Popescu Doina	Judecător	
67.	Popescu Zenovia Mariana	Judecător	
68.	Popoiag Elena Carmen	Judecător	
69.	Preda Joița	Judecător	
70.	Pușoiu Iuliana	Judecător	
71.	Rîciu Iuliana	Judecător	
72.	Sârbu Carmen	Judecător	
73.	Spineanu Matei Octavia	Judecător	
74.	Susanu Rodica	Judecător	
75.	Ștefănescu Mariana Brândușa	Judecător	
76.	Tarcea Cristina	Judecător	
77.	Teau Carmen Trănica	Judecător	
78.	Toacă Dorica	Judecător	
79.	Trandafir Sorinela Alina	Judecător	
80.	Trestianu Viorica	Judecător	
81.	Vișan Liliana	Judecător	
82.	Vrânceanu Romanița Ecaterina	Judecător	
83.	Zglimbea Luminița	Judecător	

84.	Iancu Ana Hermina	Judecător	
85.	Stanciu Livia Doina	Judecător	
86.	Popescu Veronica	Judecător	